

Historia

Historia är ett både humanistiskt och samhällsvetenskapligt ämne som behandlar individens villkor och samhällets förändringar över tid. Människors möjligheter och val inför framtiden är beroende av såväl kunskaper om handlingar och händelser i det förflutna som nutida tolkningar av dessa.

Ämnets syfte

Undervisningen i ämnet historia ska syfta till att eleverna utvecklar, breddar och fördjupar sitt historiemedvetande och sin historiska bildning genom kunskaper om det förflutna samt förståelse av historisk metod och hur historia används. Eleverna ska därigenom ges möjlighet att utveckla sin förståelse av hur olika tolkningar och perspektiv på det förflutna präglar synen på nutiden och uppfattningar om framtiden.

Genom undervisningen ska eleverna ges möjlighet att utveckla sin historiska referensram för att förstå frågor som har betydelse för nuet och framtiden, samt för att analysera historiska förändringsprocesser ur olika perspektiv. Eleverna ska också ges möjlighet att leva sig in i det förflutna och utveckla förståelse av olika tiders levnadsvillkor och människors roller i samhällsförändringar. Undervisningen ska bidra till insikt i att varje tids människor ska förstås utifrån sin tids villkor och värderingar.

I undervisningen ska eleverna ges möjlighet att arbeta med historiska begrepp, frågeställningar, förklaringar och olika samband i tid och rum för att utveckla förståelse av historiska samhällsförändringar. Att arbeta med historisk metod ska ingå i undervisningen. Det innebär att eleverna ska ges möjlighet att söka, granska, tolka och värdera olika typer av källor samt använda olika teorier, perspektiv och begrepp som förklarar och åskådliggör historiska förändringsprocesser.

Historia används både för att påverka samhället och för att skapa och stärka olika identiteter. Undervisningen ska därför ge eleverna möjlighet att utveckla förståelse av och analysera hur olika människor och grupper i tid och rum har använt historia samt möjlighet att reflektera över kulturarvens betydelse för identitets- och verklighetsuppfattning. På så vis ska eleverna också få möjlighet att utveckla förståelse av nutiden samt förmåga att orientera sig inför framtiden.

Undervisningen i ämnet historia ska ge eleverna förutsättningar att utveckla följande:

- Kunskaper om förändringsprocesser, händelser och aktörer under olika tidsperioder utifrån olika tolkningar och perspektiv.
- Förmåga att använda historiska begrepp och förklaringsmodeller.
- Förmåga att ställa frågor till historiska källor samt att söka, tolka, kritiskt granska och värdera dessa.
- Förmåga att undersöka och förklara hur historia kan brukas i olika sammanhang och för olika syften.

Nivåer i ämnet

Historia, nivå 1a1, 50 poäng, som bygger på grundskolans kunskaper eller motsvarande. Betyg i nivån kan inte ingå i elevens examen tillsammans med betyg i historia, nivå 1b.

Historia, nivå 1a2, 50 poäng. Betyg i nivån kan inte ingå i elevens examen tillsammans med betyg i historia, nivå 1b.

Historia, nivå 1b, 100 poäng, som bygger på grundskolans kunskaper eller motsvarande. Betyg i nivån kan inte ingå i elevens examen tillsammans med betyg i historia, nivå 1a1 eller historia, nivå 1a2.

Historia, nivå 2a, 100 poäng. Betyg i nivån kan inte ingå i elevens examen tillsammans med betyg i historia, nivå 2b.

Historia, nivå 2b, 100 poäng. Betyg i nivån kan inte ingå i elevens examen tillsammans med betyg i historia, nivå 2a.

Historia, nivå 3, 100 poäng.

Historia, nivå 1a1, 50 poäng

Centralt innehåll

Undervisningen i ämnet historia på nivå 1a1 ska behandla följande centrala innehåll:

Historiskt innehåll

- Europeisk epokindelning med forntiden, antiken, medeltiden, tidigmodern tid och modern tid utifrån ett kronologiskt perspektiv. Problematisering av historiska tidsindelningars beroende av kulturella och politiska förutsättningar.
- Översikt över industrialisering samt framgångar och motgångar för demokratisering i olika delar av världen från upplysningstiden till nutid. Konsekvenser avseende till exempel resursfördelning, miljö, mänskliga rättigheter och genus.
- Centrala globala förändringsprocesser och händelser, till exempel jordbrukets utveckling, teknisk utveckling, förändrat resursutnyttjande, migration, kolonialism och frigörelse, folkmord, konflikter och internationellt samarbete.
- De nationella minoriteternas, däribland urfolket samernas, historiska rötter i Sverige.
- Exempel på samband mellan skeenden i det förflutna och nutida förhållanden med relevans för framtiden.

Historiska begrepp, källor och historiebruk

- Tillämpning av historiska begrepp på olika historiska frågeställningar i relation till det historiska innehållet. Hur begreppen orsak och konsekvens samt kontinuitet och förändring kan användas för att beskriva och förklara historiska förhållanden och förändringsprocesser.
- Tolkning, granskning och värdering av historiska källor, till exempel arkivmaterial och databaser, som utgångspunkt för behandling av frågor kopplade till delar av det historiska innehållet.
- Historiebruk med koppling till delar av det historiska innehållet. Hur historia kan användas i vardagsliv, samhällsliv och politik. Olika perspektiv på hur historiska berättelser och referenser kan påverka människors identiteter, värderingar och föreställningar.

Historia, nivå 1a2, 50 poäng

Centralt innehåll

Undervisningen i ämnet historia på nivå 1a2 ska behandla följande centrala innehåll:

Historiskt innehåll

- Långa historiska linjer med fokus på levnadsvillkor och makt, med utgångspunkt i den europeiska epokindelningen samt i centrala globala förändringsprocesser och händelser.
- Industrialisering samt framgångar och motgångar för demokratisering i Sverige från upplysningstiden till nutid. Konsekvenser avseende till exempel resursfördelning, miljö, mänskliga rättigheter och genus.
- Exkludering och inkludering av nationella minoriteter, däribland urfolket samerna, i Sverige under olika tidsperioder.
- Exempel på samband mellan skeenden i det förflutna och nutida förhållanden med relevans för framtiden.

Historiska begrepp, källor och historiebruk

- Tillämpning av historiska begrepp på olika historiska frågeställningar i relation till det historiska innehållet. Hur begreppen aktör och struktur, orsak och konsekvens samt kontinuitet och förändring kan användas för att beskriva och förklara historiska förhållanden och förändringsprocesser.
- Tolkning, granskning och värdering av historiska källor, till exempel arkivmaterial och databaser, som utgångspunkt för behandling av frågor kopplade till delar av det historiska innehållet.
- Historiebruk med koppling till delar av det historiska innehållet. Hur historia kan användas i vardagsliv, samhällsliv och politik. Olika perspektiv på hur historiska berättelser och referenser kan påverka människors identiteter, värderingar och föreställningar.

Historia 1b, 100 poäng

Centralt innehåll

Undervisningen i ämnet historia på nivå 1b ska behandla följande centrala innehåll:

Historiskt innehåll

- Europeisk epokindelning med forntiden, antiken, medeltiden, tidigmodern tid och modern tid utifrån ett kronologiskt perspektiv. Problematisering av historiska tidsindelningars beroende av kulturella och politiska förutsättningar.
- Industrialisering samt framgångar och motgångar för demokratisering i Sverige och andra delar av världen från upplysningstiden till nutid. Konsekvenser avseende till exempel resursfördelning, miljö, mänskliga rättigheter och genus.
- Centrala globala förändringsprocesser och händelser, till exempel jordbrukets utveckling, teknisk utveckling, förändrat resursutnyttjande, migration, kolonialism och frigörelse, folkmord, konflikter och internationellt samarbete. Långa historiska linjer med fokus på levnadsvillkor och makt.

- De nationella minoriteternas, däribland urfolket samernas, historiska rötter i Sverige samt exkludering och inkludering i samhället under olika tidsperioder.
- Exempel på samband mellan skeenden i det förflutna och nutida förhållanden med relevans för framtiden.

Historiska begrepp, källor och historiebruk

- Tillämpning av historiska begrepp på olika historiska frågeställningar i relation till det historiska innehållet. Hur begreppen aktör och struktur, orsak och konsekvens samt kontinuitet och förändring kan användas för att beskriva och förklara historiska förhållanden och förändringsprocesser.
- Tolkning, granskning och värdering av historiska källor, till exempel arkivmaterial och databaser, som utgångspunkt för behandling av frågor kopplade till delar av det historiska innehållet.
- Historiebruk med koppling till delar av det historiska innehållet. Hur historia kan användas i vardagsliv, samhällsliv och politik. Olika perspektiv på hur historiska berättelser och referenser kan påverka människors identiteter, värderingar och föreställningar.

Historia, nivå 2a, 100 poäng

Centralt innehåll

Undervisningen i ämnet historia på nivå 2a ska behandla följande centrala innehåll:

Historiskt innehåll

- Idéhistoriska och kulturhistoriska strömningar under några epoker, till exempel inom vetenskap och politik. Hur dessa strömningar kan kopplas till olika samhällsförändringar.
- Historiska frågeställningar och förklaringar med koppling till industrialisering, demokratisering och andra centrala globala förändringsprocesser och händelser. Detta mot bakgrund av långa historiska linjer med fokus på levnadsvillkor och makt.
- Historiska perspektiv på olika minoritetsgruppers situation i Sverige eller andra delar av världen.
- Exempel på samband mellan skeenden i det förflutna och nutida förhållanden med relevans för framtiden.

Historiska begrepp, källor och historiebruk

- Tillämpning av historiska begrepp samt idealistiska och materialistiska förklaringsmodeller på olika historiska frågeställningar i relation till det historiska innehållet. Hur analytiska begrepp, till exempel genus och klass, och begreppen aktör och struktur, orsak och konsekvens samt kontinuitet och förändring kan användas för att beskriva och förklara historiska förhållanden och förändringsprocesser.
- Tolkning, granskning och värdering av historiska källor som utgångspunkt för undersökningar med historisk metod, kopplade till delar av det historiska innehållet.
- Historiebruk med koppling till delar av det historiska innehållet. Hur historia har använts historiskt, och kan användas i nutid, i vardagsliv, samhällsliv och politik. Olika perspektiv på hur historiska berättelser och referenser kan påverka människors identiteter, värderingar och föreställningar.

Historia, nivå 2b, 100 poäng

Centralt innehåll

Undervisningen i ämnet historia på nivå 2b ska behandla följande centrala innehåll:

Historiskt innehåll

- Hur idéhistoriska och kulturhistoriska strömningar under några epoker kan kopplas till olika samhällsförändringar. Kulturuttryck, till exempel inom bildkonst, litteratur och film, som återspeglar dessa.
- Historiska frågeställningar gällande kulturuttryck och kulturutövning med koppling till industrialisering, demokratisering och andra centrala globala förändringsprocesser och händelser. Detta mot bakgrund av långa historiska linjer med fokus på levnadsvillkor och makt.
- Historiska perspektiv på olika minoritetsgruppers situation och kulturuttryck i Sverige eller andra delar av världen.
- Exempel på samband mellan skeenden i det förflutna och nutida förhållanden med relevans för framtiden.

Historiska begrepp, källor och historiebruk

- Tillämpning av historiska begrepp samt idealistiska och materialistiska förklaringsmodeller på olika historiska frågeställningar i relation till det historiska innehållet. Hur analytiska begrepp, till exempel genus och klass, och begreppen aktör och struktur, orsak och konsekvens samt kontinuitet och förändring kan användas för att beskriva och förklara historiska förhållanden och förändringsprocesser.
- Tolkning, granskning och värdering av historiska källor som utgångspunkt för undersökningar med historisk metod kopplade till delar av det historiska innehållet.
- Historiebruk med koppling till delar av det historiska innehållet. Hur historia har använts historiskt, och kan användas i nutid, i vardagsliv, samhällsliv och politik. Olika perspektiv på hur historiska berättelser och referenser kan påverka människors identiteter, värderingar och föreställningar.

Historia, nivå 3, 100 poäng

Centralt innehåll

Undervisningen i ämnet historia på nivå 3 ska behandla följande centrala innehåll:

Historiskt innehåll

- Idéhistoriska och kulturhistoriska perspektiv på till exempel frågor om genus, synen på minoriteter, på barn och unga och på människors värde under några epoker.
- Fördjupade studier om någon central global förändringsprocess eller händelse. Detta mot bakgrund av långa historiska linjer med fokus på levnadsvillkor och makt.
- Exempel på samband mellan skeenden i det förflutna och nutida förhållanden med relevans för framtiden.

Historiska begrepp, källor och historiebruk

- Tillämpning av historiska begrepp samt idealistiska och materialistiska förklaringsmodeller på olika historiska frågeställningar i relation till det historiska innehållet. Hur analytiska begrepp och perspektiv, till exempel genus, klass och postkoloniala perspektiv, och begreppen aktör och struktur, orsak och konsekvens samt kontinuitet och förändring kan användas för att beskriva och förklara historiska förhållanden och förändringsprocesser.
- Källkritiska och metodiska problem förknippade med behandlingen av olika typer av historiskt källmaterial.
- Urval, tolkning, granskning och värdering av historiska källor som utgångspunkt för undersökningar med historisk metod kopplade till delar av det historiska innehållet.
- Historiebruk med koppling till delar av det historiska innehållet. Hur historia har använts historiskt, och kan användas i nutid. i vardagsliv, samhällsliv och politik. Olika perspektiv på hur historiska berättelser och referenser kan påverka människors identiteter, värderingar och föreställningar.

Betygskriterier

Betyget E

Eleven visar **godtagbara** kunskaper om förändringsprocesser, händelser och aktörer under olika tidsperioder utifrån olika tolkningar och perspektiv. Eleven ger exempel på och förklarar **översiktligt** samband mellan skeenden i det förflutna och förhållanden i nutiden.

Eleven för **enkla** resonemang om det historiska innehållet utifrån historiska begrepp och förklaringsmodeller.

Eleven ställer frågor till olika historiska källor och för **enkla** resonemang om källornas innehåll och användbarhet utifrån historisk metod.

Eleven för **enkla** resonemang om hur historia kan brukas i olika sammanhang och för olika syften.

Betyget D

Elevens kunskaper bedöms sammantaget vara mellan C och E.

Betyget C

Eleven visar **goda** kunskaper om förändringsprocesser, händelser och aktörer under olika tidsperioder utifrån olika tolkningar och perspektiv. Eleven ger exempel på och förklarar **utförligt** samband mellan skeenden i det förflutna och förhållanden i nutiden.

Eleven för **utvecklade** resonemang om det historiska innehållet utifrån historiska begrepp och teorier.

Eleven ställer frågor till olika historiska källor och för **välgrundade** resonemang om källornas innehåll och användbarhet utifrån historisk metod.

Eleven för **utvecklade** resonemang om hur historia kan brukas i olika sammanhang och för olika syften.

Betyget B

Elevens kunskaper bedöms sammantaget vara mellan A och C.

Betyget A

Eleven visar **mycket goda** kunskaper om förändringsprocesser, händelser och aktörer under olika tidsperioder utifrån olika tolkningar och perspektiv. Eleven ger exempel på och förklarar **utförligt och nyanserat** samband mellan skeenden i det förflutna och förhållanden i nutiden.

Eleven för **välutvecklade och nyanserade** resonemang om det historiska innehållet utifrån historiska begrepp och teorier.

Eleven ställer frågor till olika historiska källor och för **välgrundade och nyanserade** resonemang om källornas innehåll och användbarhet utifrån historisk metod.

Eleven för **välutvecklade och nyanserade** resonemang om hur historia kan brukas i olika sammanhang och för olika syften.